صفحه‌آرا: مهرداد هاشمیان

اینفوگرافیک

بازگشت صنعت از خاکستر جنگ

جنگ ۴۰روزه، ضربه‌ای سنگین به پیکره صنعت کشور وارد کرد؛ اما آنچه امروز بیش از هرچیز به چشم می‌آید، نه زخم‌ها که اراده‌ای ملی برای بازسازی و بازگشت به مدار تولید است.

واحدهای صنعتی (کل)

۱۰۱۳ واحد
واحدهای صنعتی آسیب‌دیده در جنگ

۴۵۰ واحد
واحدهای بازگشته به چرخه تولید

۳۳۰ واحد
واحدهای در حال بازسازی

۶۰ درصد
نرخ بازگشت واحدهای آسیب‌دیده

صنعت پتروشیمی

۸۹ درصد
بازگشت واحدهای آسیب‌دیده به تولید

۸۰ درصد
بازگشت ظرفیت پتروشیمی‌های فاز یک عسلویه

پتروشیمی نوری
واحدهای فعال با بیش از ۱۰۰ درصد ظرفیت اسمی

۱۴۰۶ پاییز
هدف؛ بازسازی کامل ظرفیت برق و بخار

صنعت فولاد

۴۵ روز به جای ۴ ماه
زمان تعمیر کوره شماره ۸ فولاد مبارکه

وضعیت همه کوره‌ها
اکثر کوره‌ها به مدار تولید بازگشته‌اند.

صنعت نفت

مطلوب و ادامه‌دار
وضعیت صادرات نفت در دوران جنگ

۱/۵ میلیارد دلار
درآمد وصول‌شده نفتی ایران در مهرماه

۲۸ درصد

عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی، با اشاره به تأکید رئیس‌جمهور بر تأمین ارز داروگفت: در ۷ ماه نخست سال ۱۴۰۵، نزدیک به ۳ میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار ارز برای دارو تأمین کرده‌ایم که این میزان در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۲۸ درصد افزایش داشته است.

عدد خبر

۵۸٬۳۰۰ پروانه کسب

پیمان عالمی آرانی، رئیس اتاق اصناف کشاورزی و منابع طبیعی ایران از صدور ۵۸ هزار و ۳۲۲ فقره پروانه کسب برای زنان کشاورز و روستایی در بخش‌های مختلف تولیدی و تشکل‌های مرتبط خبر داد و گفت: امکان صدور پروانه برای تشکل‌های زنان ازجمله تعاونی‌ها و اتحادیه‌ها، نیز وجود دارد.

بورس؛ حباب یا جهش؟

مهدی رباطی: ارزش بازار سهام ایران باید ۴۰۰ تا ۵۰۰ میلیارد دلار باشد، نه ۱۰۰ میلیارد دلار

گزارش

سینا احدیان | روزنامه‌نگار | مهدی رباطی، کارشناس بازارهای مالی، در میزگرد دست‌به‌نقد تلویزیون همشهری تصویری متفاوت از روند صعودی بازار سهام ایران ارائه کرد. او با رد مقایسه ساده بازار امروز با حباب سال ۹۹ گفت ارزش بازار سهام ایران با توجه به بنیادهای واقعی اقتصاد باید چندبرابر رقم کنونی باشد و تنها عامل عقب‌ماندگی، ریسک‌های سیستماتیک است. رباطی هشدار داد ریشه اصلی تورم نه جنگ و کسری بودجه، بلکه ناترازی سیستم بانکی است.

جایگاه واقعی بورس تا ۵۰۰ میلیارد دلار

صریح‌ترین بخش تحلیل رباطی اینجا بود: اگر بازار به جایگاه واقعی‌اش نرسیده، دلیلش فقط ریسک‌های سیستماتیک است. اگر ریسک‌های سیستماتیک برطرف شود، قیمت بورس ایران این نیست؛ بورس ما حداقل باید بین ۴۰۰ تا ۵۰۰ میلیارد دلار مارکت‌کپ داشته باشد که الان حول‌وحوش ۱۰۰ میلیارد دلار است. اینکه بورس ما اینقدر ارزان است و تا جنگ می‌شود و ترسی می‌آید، همه می‌فروشند، دلیلش ریسک‌های سیستماتیک و ترس هیجانی است.

جنگ کاتالیزور است، نه ریشه گرانی

رباطی درباره نقش جنگ در افزایش قیمت‌ها و تورم گفت: مثل این می‌ماند که بگویید من دیابت دارم، قندم روی ۳۰۰ است، حالا این قندی که با چایی خوردم روی قند من چقدر تأثیر دارد؟ قطعا تأثیر دارد. ما قبل از جنگ هم حساب‌وکتاب می‌کردیم و می‌گفتیم دلار آخر ۱۴۰۵ فلان قدر بالاتر می‌رود. جنگ باعث می‌شود این اتفاق زودتر بیفتد؛ جنگ کاتالیزور است. ولی اصل موضوع تفاوت نمی‌کند. ۱۳-۱۲ سال است قدرت خرید کم شده، درآمد سرانه پایین آمده، تورم بالا رفته، گروه‌های زیر خط فقر افزایش یافته؛ ۱۴-۱۳ سال گذشته که جنگ نبوده هم همین بوده است.

یک بازار ارزان پس از رکودی طولانی

رباطی تحلیل خود را با مرور تاریخ بازار آغاز کرد: از سال ۹۹ که بازار دچار رکود و وارد دوره کاهشی شد تا بعد از همین جنگ که یک‌رشد پایدار را شروع کرد، تقریبا در یک بازار بدون رونق و با ارزش معاملات پایین قرار داشتیم، غیراز یک دوره کوتاه در ۱۴۰۲. او علت اقبال دوباره را اینطور توضیح داد: کمرنگ‌شدن بخشی از عوامل، در کنار بحث رشد نرخ ارز، تورم و عقب‌ماندگی از سایر بازارهای دارایی مثل طلا، ارز و مسکن، باعث شد در ۴-۳ ماه گذشته شاهد اقبال فعالان اقتصادی به بازار سهام باشیم.

پیش‌بینی رشد شاخص تا ۳۰ میلیون واحد

رباطی روایت رایج درباره ریسک جنگ را نقد کرد: در تمام دنیا وقتی جنگ می‌شود، قیمت آپارتمان و ملک خاک می‌شود. چطور در اقتصاد ما قیمت ملک بعد از جنگ ۲ یا ۳ برابر می‌شود؟ اگر واقعا ریسک جنگ جدی است، این تناقض است. او نتیجه گرفت: آدم‌های باهوش به محض اینکه جنگ تمام شد، پولشان را از بازارهای دیگر آوردند به بازار سهام. آنها می‌دانند بورس ایران این قیمت‌ها نیست و دارند شرکت‌ها را با این قیمت‌ها تملک می‌کنند. من همین الان می‌گویم، شاخص بالای ۳۰ میلیون واحد در ۳-۲ سال آینده خواهیم دید.

راهکار کوتاه‌مدت؛ کالا به مردم بدهید

رباطی با اشاره به اقدام خوب شهرداری تهران در اجرای «طرح تورم صفر» گفت: در کوتاه‌مدت بهترین کار این است دولت سبد کالا به مردم بدهد، شبیه اقدامی که شهرداری تهران انجام می‌دهد و مردم بابت افزایش قیمت کالاها به‌ویژه کالاهای اساسی دیگر نگرانی ندارند. با این کار هم تولید حمایت می‌شود و هم مصرف‌کننده خیالش راحت است که کالری‌اش تأمین می‌شود.

پیام پایانی

رباطی در پایان گفت: ریشه مشکلات ما در وضعیت نابسامان اقتصادی، ناکارآمدی، فساد و موضوعات ساختاری داخلی است. شاید ۲۰ درصد آن موضوعات باشد، آن هم کاتالیزور است. اگر حکمرانی را مثل روسیه که تحریم‌هایش از ما بدتر است و هر روز زیرساخت‌هایش می‌خورد، درست بکنیم، از رکود تورمی و شرایط بد اقتصادی خارج خواهیم شد.

ابرتورم در اقتصاد ایران؛ هرگز!

رباطی با انتقاد از استفاده بی‌دقت از واژه ابرتورم گفت: خیلی‌ها راجع به ابرتورم حرف می‌زنند، ولی نمی‌دانند چیست. ابرتورم وقتی رخ می‌دهد که در اقتصاد کالا نداشته باشیم یا قیمت‌ها مداوم و هرماه بیش از ۳۰ درصد بالا برود. او افزود: این وقتی رخ می‌دهد که کالا نداری یا با قیمت‌گذاری دستوری دخالت می‌کنی، بنگاه انگیزه تولید را کاملا از دست می‌دهد یا کالاها به‌صورت گسترده قاچاق می‌شود. وقتی شما در اقتصاد ایران به این سطح و میزان و تنوع، تولید در اختیار داری، هیچ‌وقت دچار ابرتورم نخواهی شد. ما در بدبینانه‌ترین حالت هم به آن سمت نخواهیم رفت.

پارک‌وی

تغییر نقش بانک مرکزی در طلای آنلاین

به‌دنبال اصلاح دستورالعمل اجرایی خریدوفروش آنلاین طلا و نقره در هیأت وزیران، اختیار بانک مرکزی در زمینه مجوز فعالیت پلتفرم‌های طلای آنلاین و تعیین ساعت کاری آنها گرفته شد؛ اما آیا این اتفاق به‌معنای کنار رفتن بانک مرکزی از چنین موضوع مهمی است؟ عبدالرضا عسگرخانی، مجری سامانه انبار هوشمند فلزات گرانبها در برنامه پارک‌وی تلویزیون همشهری، با اشاره به تغییر نقش بانک مرکزی در نظارت بر پلتفرم‌های آنلاین طلا گفت: صدور مجوز فعالیت این پلتفرم‌ها در چارچوب ضوابط صنفی انجام می‌شود و تأیید بانک مرکزی نباید به پیش‌شرط صدور مجوز صنفی تبدیل شود. به گفته او، نظارت بر عملکرد پلتفرم‌ها از طریق سامانه ناظر و با راستی‌آزمایی اطلاعات معاملات و موجودی طلا امکان‌پذیر است. عسگرخانی افزود: فعالیت پلتفرم‌های آنلاین طلا از ابتدا فعالیتی صنفی محسوب شده و مجوز آنها نیز باید از مسیرهای قانونی مربوط به اصناف صادر شود. با توجه به حساسیت بازار طلا، بانک مرکزی و شرکت شاپرک سامانه ناظر را برای رصد فعالیت این پلتفرم‌ها راه‌اندازی کرده‌اند و استقرار این زیرساخت برای همه پلتفرم‌ها در حال پیگیری است. او گفت: تأیید صلاحیت متقاضی فعالیت آنلاین در حوزه طلا بر عهده ساختار صنفی است و بانک مرکزی می‌تواند در ادامه، از طریق سامانه ناظر بر عملکرد پلتفرم‌ها نظارت کند. در صورت مشاهده تخلف نیز اطلاعات لازم در اختیار نهادهای مسئول قرار می‌گیرد تا اقدامات قانونی انجام شود. مجری سامانه انبار هوشمند فلزات گرانبها با اشاره به شکل‌گیری کارگروه نظارت بر پلتفرم‌های طلا توضیح داد: ایده ایجاد انبار هوشمند از سال ۱۴۰۱ و با هدف پاسخ به دغدغه‌های حاکمیت درباره فعالیت این پلتفرم‌ها شکل گرفته است. این طرح ابتدا در چارچوب سندباکس وزارت اقتصاد مطرح شده و سپس به سندباکس وزارت صمت انتقال یافته است. به گفته عسگرخانی، در مدل اولیه، حدود ۱۱ نهاد نظارتی ازجمله بانک مرکزی، سازمان بورس، وزارت صمت وزارت اقتصاد و همچنین دادستانی در جلسات مرتبط حضور داشتند. در سازوکار جدید، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و پلیس فتا متولی برخورد با تخلفات احتمالی پلتفرم‌ها هستند. او درباره نحوه تطبیق طلای فروخته‌شده با موجودی واقعی افزود: سامانه ناظر به انبارهای نگهداری طلا و پلتفرم‌ها متصل است و اطلاعات موجودی انبار را با داده‌های معاملات و تعهدات پلتفرم‌ها تطبیق می‌دهد. به‌این‌ترتیب، امکان راستی‌آزمایی موجودی واقعی طلا در برابر خریدهای ثبت‌شده مشتریان فراهم می‌شود.

صفحه‌آرا: حامد یزدانی

سبک زندگی **آرش نهاوندی:** روزنامه‌نگار

پیری زودرس با خواب کم و زیاد

خواب یکی از شاخص‌های زیستی مهم برای سنجش سن بیولوژیک است. براساس نتایج مطالعه‌ای که اخیرا انجام گرفته هم کم‌خوابی و هم پرخوابی ممکن است با تسریع روند پیری در سراسر بدن مرتبط باشد. پژوهشگران دانشگاه کلمبیا که ۲۳ شاخص زیستی سنجش سن بیولوژیک را بررسی کردند، دریافتند که پایین‌ترین میزان پیری در افرادی مشاهده می‌شود که روزانه حدود ۴ تا ۶ ساعت می‌خوابند. همچنین خواب بسیار کوتاه یا بسیار طولانی با مشکلات متعددی در عملکرد مغز، قلب، ریه‌ها، سوخت‌وساز بدن و دستگاه گوارش ارتباط دارد.

مطالعات پیشین نشان داده‌اند که خواب ارتباط تنگاتنگی با پیری و بار آسیب‌شناختی (پاتولوژیک) مغز دارد. این مطالعه فراتر از این می‌رود و نشان می‌دهد که خواب بسیار کم یا بسیار زیاد با پیری سریع‌تر تقریبا تمام اندام‌ها مرتبط است؛ یافته‌ای که مؤید این ایده است که خواب در حفظ سلامت اندام‌ها در قالب یک شبکه هماهنگ میان مغز و بدن ازجمله حفظ تعادل متابولیک و سلامت سیستم ایمنی نقش مهمی ایفا می‌کند.

ارتباط زمان خواب با بیماری‌های مختلف

نتایج همچنین به‌وجود ارتباطی گسترده میان خواب، مغز و سایر بخش‌های بدن اشاره دارد. خواب کوتاه با دوره‌های افسردگی و اختلالات اضطرابی ارتباط معناداری داشت. همچنین خواب کوتاه با چاقی، دیابت نوع ۲، فشار خون بالا، بیماری ایسکمیک قلبی و آریتمی‌های قلبی مرتبط بود. هر دو حالت خواب کوتاه و خواب طولانی با بیماری انسدادی مزمن ریه و آسم ارتباط داشتند. علاوه بر این، این الگوهای خواب با چندین اختلال گوارشی، ازجمله التهاب معده و بیماری ریفلاکس معده به مری، نیز مرتبط بودند. ساعت‌های پیری مختص اندام‌های مختلف ممکن است به دانشمندان کمک کنند تا دریابند چگونه خواب با بیماری‌های خاص مرتبط است. پژوهشگران با بررسی افسردگی در دوران سالمندی، این احتمال را مورد مطالعه قرار دادند. آنها نتوانستند مشخص کنند که آیا تفاوت در زمان خواب موجب بروز افسردگی در دوران سالمندی می‌شود یا اینکه خود افسردگی، زمان خواب افراد را تغییر می‌دهد. این تیم برای بررسی بیشتر، از «تحلیل میانجیگری» استفاده کرد تا دریابد آیا پیری بیولوژیک می‌تواند به تبیین رابطه میان خواب کوتاه یا طولانی و افسردگی در دوران سالمندی کمک کند یا خیر. نتایج حاکی از آن بود که خواب کوتاه ممکن است ارتباط مستقیم‌تری با بار افسردگی در دوران سالمندی داشته باشد. در مقابل، خواب طولانی ممکن است از طریق مسیرهایی که در «ساعت‌های پیری» مغز و بافت چربی بازتاب می‌یابند، بر افسردگی تأثیر بگذارد.

ایران در جمع ۳۰ کشور دارای فناوری نگهداری طولانی‌مدت خون‌های نادر

دکتر مهدی کرباسی‌زاده، رئیس بخش انجماد خون و گروه‌های خونی نادر سازمان انتقال خون ایران با اعلام اینکه کشورمان در جمع ۳۰ کشور دارای فناوری نگهداری طولانی‌مدت خون‌های نادر قرار دارد، گفت: با استفاده از روش‌های تخصصی و افزودن ماده «گلیسرول»، امکان نگهداری خون‌های نادر تا ۱۰ سال فراهم است.

خبرهایی که نمی‌بینید

اطلاعات محرمانه بیماران نباید به هوش مصنوعی داده شود

شاهین آخوندزاده، معاون تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت گفت: خدمات پزشکی بسیار متنوع است و ما باید در استفاده از فناوری هوش مصنوعی، حتما مراقبت‌های لازم را انجام دهیم. نباید اطلاعات محرمانه بیماران را در اختیار این فناوری قرار دارد، اما متأسفانه این کار انجام می‌شود.

نجات ۱۰ بیمار از مرگ با هوش مصنوعی

نرم‌افزار ۱۵ هزار دلاری تشخیص خونریزی شکمی در بیمارستان سینا بومی‌سازی شد و چند بیمار را از مرگ حتمی نجات داد

گزارش

مریم سرخوش | روزنامه‌نگار | جراح عروق بیمارستان سینا از بومی‌سازی یک نرم‌افزار ۱۵ هزار دلاری با هزینه‌ای حدود ۲۰۰ دلار خبر می‌دهد؛ فناوری‌ای که در ۳ ماه اخیر منجر به نجات بیش از ۱۰ بیمار از مرگ حتمی و بالای ۹۰ درصد شده است. ماجرا از این قرار است که وقتی رگ اصلی شکم پاره می‌شود، زمان برای نجات بیمار به‌سرعت از دست می‌رود. خونریزی شدید داخلی، افت فشار خون و احتمال مرگ شرایطی ایجاد می‌کند که حتی چند دقیقه تأخیر در تصمیم‌گیری می‌تواند سرنوشت بیمار را تغییر دهد. حالا در بیمارستان سینا یک نرم‌افزار بومی مبتنی بر هوش مصنوعی به کمک جراحان آمده تا اطلاعات حیاتی را در ۳۰ ثانیه تحلیل کند و مسیر درمان بیماران را سرعت ببخشد. امین شکری، جراح عروق بیمارستان سینا جزئیات این دستاورد را در گفت‌وگو با همشهری تشریح کرده است.

بومی‌سازی با ۲۰۰ دلار

شکری می‌گوید: «یکی از کاربردهای مهم هوش مصنوعی در جراحی عروق کمک به برنامه‌ریزی درمان است. بعضی بیماران دچار گشادشدگی غیرطبیعی رگ اصلی شکم یا آنوریسم آئورت شکمی می‌شوند. این بیماری درصورت پارگی رگ می‌تواند خونریزی شدید و مرگبار ایجاد کند. در گذشته برای درمان بسیاری از این بیماران مجبور بودیم شکم را باز کنیم، اما اکنون می‌توانیم در بیماران مناسب، از طریق برش‌های کوچک کشاله ران و بدون باز کردن شکم، وسیله‌ای داخل رگ قرار دهیم و محل آسیب‌دیده را ترمیم کنیم.» به گفته این جراح، اندازه‌گیری دقیق رگ و تعیین محل قرارگیری وسیله در موفقیت جراحی اهمیت زیادی دارد. نرم‌افزار خارجی مورد استفاده برای این کار حدود ۱۵ هزار دلار قیمت دارد و فقط روی یک سیستم مشخص نصب می‌شود. شکری درباره نوع بومی‌شده این دستگاه می‌گوید: «ما با کمک جوانان متخصص و مجموعه هوش مصنوعی بیمارستان سینا توانستیم این نرم‌افزار را با هزینه حدود ۲۰۰ دلار بومی‌سازی کنیم که قابلیت استفاده در بیمارستان‌های مختلف را دارد.»

تحلیل تصاویر در ۳۰ ثانیه

یکی از مهم‌ترین مزیت‌های نرم‌افزار ایرانی کاهش زمان بررسی تصاویر پزشکی است. شکری در این باره می‌گوید: «در شرایط معمول باید تصاویر سی‌تی‌آنژیوگرافی بررسی و گزارش رادیولوژی آماده شود و جراح اندازه‌ها و ویژگی‌های رگ را مشخص کند. اما نرم‌افزار ما اطلاعات مورد نیاز را در حدود ۳۰ ثانیه تحلیل می‌کند. ممکن است بیمار مبتلا به پارگی آئورت شکمی یک تا ۲ لیتر خون در شکم داشته باشد و فشار خونش به‌شدت افت کرده باشد. در چنین شرایطی سرعت تصمیم‌گیری بسیار مهم است.» به گفته این پزشک، هوش مصنوعی با تعیین اندازه و محل مناسب قرارگیری وسیله داخل رگ به جراح کمک می‌کند درمان را سریع‌تر برنامه‌ریزی کند. البته تصمیم نهایی همچنان بر عهده پزشک است.

درمان بیش از ۱۰ بیمار بدحال

شکری درباره نتایج استفاده از این فناوری هم توضیح می‌دهد: «در ۳ ماه گذشته بیش از ۱۰ بیمار مبتلا به پارگی آنوریسم آئورت شکمی را که در آستانه مرگ حتمی بودند، با کمک این نرم‌افزار و روش درمان داخل‌عروقی جراحی کرده‌ایم. در این بیماران خطر مرگ بسیار بالاست و حتی به ۸۰ تا ۹۰ درصد می‌رسد، به همین دلیل روش‌های کم‌تهاجمی اهمیت زیادی دارد.» این جراح درباره کاهش مدت بستری بیماران می‌گوید: «در روش داخل‌عروقی، بیمار درصورت نداشتن عارضه ممکن است پس از ۲ روز مرخص شود، اما در جراحی باز معمولا یک هفته تا ۱۰ روز بستری لازم است. این موضوع برای بیماران سالمند و افراد دارای بیماری‌های زمینه‌ای اهمیت بیشتری دارد.»

کد ویژه برای نجات بیماران

بیمارستان سینا علاوه بر بومی‌سازی نرم‌افزار، یک کد اورژانسی ویژه برای درمان سریع این بیماران هم طراحی کرده است. شکری با بیان این خبر عنوان می‌کند: «با فعال شدن این کد، تمام بخش‌های مرتبط شامل اورژانس، تصویربرداری، اتاق عمل، بانک خون و تیم تأمین تجهیزات آماده می‌شود. تلاش می‌کنیم تصویربرداری و آماده‌سازی اولیه در حدود ۳۰ دقیقه انجام شود و فرآیند درمان بیمار طی حدود ۳ ساعت پیش برود.» به گفته او، این طرح فعلا به‌صورت آزمایشی در بیمارستان سینا اجرا شده و هدف ما گسترش آن به سایر بیمارستان‌های کشور با حمایت وزارت بهداشت است.

از سکته مغزی تا تشخیص پیوند با هوش مصنوعی

کاربرد هوش مصنوعی در بیمارستان سینا به درمان پارگی آئورت محدود نمی‌شود. شکری از پروژه دیگری برای شناسایی بیماران در معرض سکته مغزی خبر می‌دهد: «بعضی بیماران به‌دلیل تنگی حدود ۴۵ درصدی عروق گردن، دچار سکته مغزی می‌شوند. هوش مصنوعی می‌تواند ویژگی‌های پلاک‌های عروقی را که با چشم به‌راحتی قابل تشخیص نیستند، شناسایی و به‌ارزیابی دقیق‌تر خطر کمک کند. پروژه دیگر این بیمارستان نرم‌افزار تعیین اولویت پیوند کلیه است.» به گفته شکری، این سامانه با بررسی اطلاعات دهندگان و گیرندگان، ۵ تا ۱۰ بیمار دارای اولویت را مشخص می‌کند و می‌تواند احتمال خطای انسانی را کاهش دهد. این نرم‌افزار در بیمارستان سینا آزمایش شده و قرار است استفاده از آن گسترش یابد.